

En adekvat och relevant anamnes är grundförutsättningen innan man börjar undersökningen av patienten.

Basundersökningen kan efter behov och kompetens kompletteras med ytterligare undersökningar för att komma närmare en korrekt diagnos. Anamnes och undersökningsfynd bestämmer sedan om man behöver gå vidare med ytterligare utredning, ex röntgen, MR, CT eller kliniskt fysiologiska test.

Vid undersökning inom rörelseorganen har man dessutom ofta fördelen av att kunna jämföra den sjuka med den friska sidan.

Ryggstatus	Basundersökning	Kompletterande undersökningar och kommentarer
Stående	Inspektion Asymmetri, lordos, kyfos, skolios, gång Notera "spontana" rörelser ex av/påklädning, upp-ner från britsen Palpation Spinalutskotten - dunkömhet (böj lite framåt) Paravertebralmuskulaturen S-I lederna Gluteal muskulatur Bäckenställning, benlängdskillnad Rörlighet Flexion - (fingertopparna-golvet) Extension - (böjning bakåt) Sidoböjning - (fingertopparna-låret) Rotation Neurologi Stå på tå (S 1) Gå på häl (L 5), Resa sig från huksittande (L 4)	"Landmärke" - crista kanten motsvarar nivå L3 Håll händerna på crista - fixera bäckenet Håll händerna på crista - fixera bäckenet
Liggande	Palpation Bäckenring S-I leder Neurologi Sensibilitet • Lårets framsida (L 4) • Lateralt på benet, fotryggen till stortån (L 5) • Benets baksida, laterala fotranden (S 1) • Perianal sensibilitet Reflexer • Patellarreflex (L 4) • Achillesreflex (S 1) • Babinski Muskelstyrka • Quadriceps (L 4) • Dorsalextension (L 5) ffa stortå • Plantarflex (S 1) Laségue Lyft av rakt ben Alternativt flektera 90° i höft och därefter sträcka knät Babinski Sfinktertonus Tonus samt knipa Perianal sensibilitet	Ffa vid ischialgi, misstanke på medulla påverkan, eller cauda equina syndrom Positiv om radierande smärta ned i benet (L5). Negativ om endast ryggsmärta utlöses! Omvänd Lasegue - extension i höften, test av L4. Tecken på cerebral eller medulla påverkan Ffa vid ischialgi, misstanke på medulla påverkan, eller cauda equina syndrom och vid miktionspåverkan

ORTOPEDISK UNDERSÖKNING

Höftstatus	Basundersökning	Kompletterande undersökningar och kommentarer
Stående	Inspektion Asymmetri, ärr, hematom, böjda l knä eller höft Trendelenburgs test: Benlängd	Stå på sjuka benet, orkar ej hålla upp friska höften.. Håll händerna på crista. Kompensera med platta under foten
Gående	Hälta	
Liggande	Inspektion Felställningar, asymmetri, etc Benlängd	
	Palpation Bäckeringen, os pubis Trochanter major	Stabilitet vid fraktur. Ömhet vid ramus fraktur Trochanterit
	Rörlighet Flexion 120° Knät flekterat i 90° Extension neutralläge Abduktion 40° (fixera SIAS) Adduktion 25°	notera medrörelse motsatta sidan (kontraktur) notera medrörelse motsatta sidan (kontraktur) notera medrörelse motsatta sidan (kontraktur)
	Rotation Inåt 20° Knät flekterat i 90° Utåt 45° Knät flekterat i 90°	
	Muskelstyrka Lyfta rakt ben från underlaget	Vid smärta eller svaghet testa mot motstånd Quadriceps + adduktorer Glutealmuskulatur

Knästatus	Basundersökning	Kompletterande undersökningar och kommentarer
Stående	Inspektion Deformitet - varus / valgus Bakercysta	
Gående	Inspektion Hälta Deformitet - varus / valgus	
Liggande	Inspektion Deformitet - varus / valgus Svullnad, missfärgning Muskelatrofi	
	Palpation Svullnad, (kapsel) värmeökning Hydrops Ledspringor, medialt och lateralt Kollateralligament, medialt och lateralt Patella - randömhet, trycköm, förskjutbar, läge Bursa / cysta - spec. i knävecket (Bakercysta)	Flekterat knä Flekterat knä Tuberositas tibia - ffa hos barn
	Rörlighet Extension 0° Hyperextension? Flexion 135°	
	Muskelstyrka Lyfta rakt ben från underlaget	Quadriceps-atrofi - lyft mot motstånd allt mät omfång
	Stabilitet Kollateral lig Sidovackling extension semiflex	Stabilisering via bakre korsbandet Instabilitet vid skada av sidosledband eller artros
	Korsband -Draglåda Främre (90° flex i knät)	Bakre (+ändrad ventral kontur!) Lachman (semiflex 20°)
	Menisk	McMurray Enkelt menisktest - liggande på mage - rotation

ORTOPEDISK UNDERSÖKNING

Status fotled-fot	Bas	Kompletterande undersökningar och kommentarer
Inspektion	Fotställning – varus/valgus, plattfot – cavusfot, tådeformitet, svullnad, hematom, asymmetri	Både i stående och liggande
Palpation	Laterala malleolen Mediala malleolen Tuberositas metatarsale V MTF-led I Akilllessena	
Funktion	Dorsalextension 20-30° Plantarflektion 50-60° Pronation 10-20° Supination 60-70° Knipa med tårna Sträcka tårna Thompsons test Simmonds test Tågång	Thompsons test: Bukläge. Vadmuskulaturen komprimeras av undersökaren, om hälsenan är intakt rör foten sig (testet negativt). Felkälla: Plantarissenan. Simmonds test: Bukläge, låt pat:s fötter sticka utanför britskanten. Tårna ska peka lite snett mot golvet. Om tårna/foten pekar rakt ned har hälsenan ingen tonus, d.v.s. den är av, testet positivt.
Stabilitet	Sidostabilitet (fotled) Framre draglåda (fotled) Lisfrancs led Choparts led	Tarso-metatarsalleden Mellan talus calcaneus (proximalt) och naviculare cuboideum (distalt)
Cirkulation	A dorsalis pedis A tibialis posterior	
Sensibilitet	Fotrygg (n peronsues communis) Fotblad (n plantaris medialis et lateralis)	Från n femoralis Från n tibialis

ORTOPEDISK UNDERSÖKNING

Skulderstatus	Bas	Kompletterande undersökningar och kommentarer
Inspektion	Asymmetri, svullnad, muskelatrofi, hematom	Kom ihåg att även undersöka bakifrån!
Palpation	Sternoclavicular leden - (ömhet, luxation) Klavikeln Acromioclavicular leden - (ömhet, luxation) Caput humeri Senor/senfästen på caput humeri m supraspinatus - tuberculum majus m biceps caput longum samt muskelbuk Muskulatur - m trapezius	Proc coracoideus - (m biceps c brevis, m coracobrachialis) Humeroscapularleden - (luxation) Abduction Vid ruptur m infraspinatus Utåtrotation m teres minor Utåtrotation m subscapularis Inåtrotation
Rörlighet	Extension/Flexion (-) 45° -180° Abduktion 180° Adduktion 0° - (-)45° Inåtrotation 95° Utåtrotation 80° "Funktionell rörlighet" knäppa, kamma, äta,	Vid inskränkning av aktiva omfånget - testa passivt scapulas medrörlighet ≈60° scapulas medrörlighet ≈60° underarmen i 90° (dvs bakom ryggen) underarmen i 90°
Muskelkraft	Biceps (C 5 - C 6) Triceps (C 7 - C 8) Deltoideus (C5) Grova kraften i handen	underarmen i 90° underarmen i 90°
Neurologi	Reflexer Biceps (C 5(C 6)) Brachioradialis (C 6) Triceps (C 7) Sensibilitet Medianus Ulnaris Radialis (Cirkulation)	OBS! Utföres också som del i halsryggsundersökning

